

## OSA 2 LAUSEENJÄSENTEN SIJAVAIHTELU

Lauseenjäsenet tarkoittaa tietyssä asemassa olevia sanoja lauseessa (syntactic roles). Lauseenjäsenet, jotka osallistuvat sijavaihteluun suomen kielessä, ovat subjekti, objekti ja predikatiivi.

**Subjekti** on tavallisesti se sana (tai lauseke, noun phrase), joka ilmaisee tekijää eli agenttia: *Isäni kirjoitti kirjan*. Se voi myös olla asia, joka ei itse tee mitään: *Kirja putosi lattialle*.

**Predikatiivi** ilmaisee kuvailua. Predikatiivia käytetään vain *olla*-verbin kanssa ja se kertoo millainen tai mikä jokin on. Esimerkiksi *Ikkuna on likainen*. *Ikkunat ovat likaisia*.

**Objekti** on tavallisesti se sana tai lauseke, joka ilmaisee tekemisen kohdetta. Objekti on se, mille tehdään jotain. *Isäni kirjoitti kirjan*. *Joku pudotti kirjan lattialle*.

Jokaisella lauseenjäsenellä on hieman erilaiset sijavaihtelun säännöt. Ne liittyvät 1. osassa kerrottuihin sijavaihtelun merkityksiin. Tässä osassa käydään läpi samat asiat mutta eri järjestyksessä. Tässä ne käsitellään jokaisen lauseenjäsenen kanssa erikseen. Samalla tulee selvemmäksi, milloin pitää ajatella mitäkin sääntöä.

### 2.1 Subjektin sijamuotoon vaikuttaa

2.1.1 Partitiivisubjekti ei voi tulla

2.1.2 Partitiivisubjekti voi tulla

### 2.2 Predikatiivin sijamuotoon vaikuttaa

- *Subjektin jaollisuus*
- *Predikatiivin jaollisuus*

### 2.3 Objektin sijamuotoon vaikuttaa

- *Jaollisuus + epämääräisyys*
- *Kielto*
- *Aspekti*

(+ Totaaliobjektin mekaaninen vaihtelu)